

Majnár Sándor

A királyért, az állammal szemben – részletek Sir Sackville Crowe konstantinápolyi működéséből

A királyért, az állammal szemben – részletek Sir Sackville Crowe konstantinápolyi működéséből
Korunk egyik építőköve az információ, melyhez ma már bármikor könnyedén hozzáférhetünk, így néha nem is gondolunk bele milyen nehéz is volt a régi idők emberének ehhez hozzájutni. A történelem folyamán az információszerzés és az államok közötti információcserre alappillére volt a sikeres hatalmak létrejöttének. Az újkortól kezdve a diplomácia, az információszerzés egyre fontosabb szereplőjévé vált a nemzetközi kapcsolattartásnak. A megnövekedett jelentősége miatt az uralkodók elkezdtek arra törekedni, hogy állandó követségeket tartsanak fent a számukra fontos, vagy a hatalmi politika céljából lényeges államok területén. A megbízottak kezében komoly felelősség összpontosult, hiszen országuk és uralkodójuk legfőbb képviselői voltak az adott területen, tehát igyekeztek úgy cselekedni, hogy az hazájuknak a legjobb legyen. Azonban a királyhoz és az államhoz kötődő érdekeltségek néha nem voltak összeegyeztethetőek különösképpen egy polgárháború idején.

Előadásom célja, hogy az 1640-es évek egyik angol követének a királyhű Sir Sackville Crowe-nak a konstantinápolyi követsége alatti tevékenységének egy részét bemutassam. Ahhoz, hogy megértsük, miért érdekes az ő helyzete egy általános áttekintés kell az angol polgári forradalomról és a szemben álló felekről. Ezután bemutatom, hogy Crowe milyen eszközökkel próbálta segíteni uralkodója helyzetét, és hogy ez mennyiben volt sikeres. Végül pedig Crowe utolsó próbálkozásait és leváltásának körülményeit szeretném szemléltetni.

1642-ben kitört az angol polgárháború, amely időszak alatt parlamentaristák és royalisták küzdöttek egymással, ami végül 1649-ben a köztársaságpártiak győzelmével zárult és 1660-ig megváltoztatta az államformát. A harcok nem csupán az ország belsejére voltak hatással, hanem a külföldi konzulátusokra is, ahol a képviselők elkötelezték magukat valamelyik párt mellett. Számukra nem volt egyszerű eldönteni hogyan hajtsák végre a kiadott parancsokat, kihez is legyenek lojálisak. Ilyen nehéz helyzetben találta magát Sir Sackville Crowe is az 1640-es években, amikor I. Károly helyzete egyre rosszabbul állt saját országában, ő pedig mégis hűséges maradt királyához.

Sir Sackville Crowe az 1640-es évek környékén került az Oszmán Birodalomba, mint angol nagykövet és 1647-ig töltötte be ezt a pozíciót. Károlyhoz való hűsége mindvégig megmaradt, mely konstantinápolyi működésében is jól látszódik. Amikor a polgárháború folyamán a király pozíciói egyre inkább meginogtak ő mindent megtett, hogy uralkodójának minél több segítséget tudjon nyújtani. Kezdetben az oszmánoknál próbálta elérni, hogy segítsék a királyt, majd amikor ezzel nem járt sikerrel elkezdte a forradalmár kereskedőket kiszorítani Konstantinápolyból. Számos kereskedőt bebörtönöztetett és vagyonukat lefoglalta, mely az elégedetlenségekhez vezetett és a híre Londonba is eljutott. Crowe-t 1646-ban felszólították a lemondásra és utasították, hogy hagyja ott Konstantinápolyt, ám ő egészen 1647 januárjáig ott maradt. Végül a parlament és a király közös követe, Sir Thomas Bendysh leváltotta őt. Crowe ezután visszatért Londonba, ahol a Towerbe zárták és ezzel befejezte politikai pályafutását.